

Norges Bank
post@norges-bank.no

Dato: 23.03.2022
Vår ref.:
Deres ref.:

Høringsvar - Endring i retningslinjene for sikkerhet for lån i Norges Bank

Finans Norge takker for anledningen til å komme med merknader til Norges Banks foreslåtte endringer i retningslinjene for sikkerhet for lån samt utsettelse av den opprinnelige høringsfristen.

Retningslinjene for sikkerhet for lån i Norges Bank påvirker bankenes muligheter til å stille sikkerhet for lån og dermed også bankenes låneadgang. Alt annet like vil strengere retningslinjer begrense bankenes låneadgang og kan således gjøre det vanskeligere for bankene å skaffe tilstrekkelig kortsiktig finansiering. Erfaringene med handlingsmønsteret til Norges Bank i deres pengemarkedsoperasjoner tilsier dog at det i perioder med utfordringer i pengemarkedet blir gjennomført ekstraordinære tiltak for å legge til rette for at markedet fungerer så optimalt som mulig. Finans Norge legger til grunn at endringene i retningslinjene ikke medfører noen endring/begrensning i Norges Banks praksis/handlingsrom i situasjoner med likviditetsmessige utfordringer. Det er viktig at retningslinjene og annen kommunikasjon fra Norges Bank bidrar til forutsigbarhet. Disse forholdene er særlig aktualisert i lys av situasjonen i Ukraina i dag og eventuelle markedsmessige utfordringer i den forbindelse.

Norges Bank har, etter Finans Norges mening, i all hovedsak gjort fornuftige vurderinger i forbindelse med de foreslåtte endringene i retningslinjene. Vi ønsker likevel å kommentere enkelte av endringsforslagene nedenunder.

Økt avkortning for verdipapirer med lang løpetid

Gjeldende retningslinjer gir samme avkortning for alle verdipapirer med løpetid over 7 år. Det foreslås å innføre en egen kategori for verdipapirer med løpetid over 15 år. Som Norges Bank selv beskriver så er det større risiko for fall i markedsverdi for instrumenter med lengre løpetid. Det må antas at man ved kalibrering av avkortningen i den gjeldende kategori «7+» (år) har tatt hensyn til dette. Ved omlegging til en løpetidsstruktur som får en ekstra kategori vil da ventelig snittløpetid i den nye kategorien «7-15» bli kortere enn for den eksisterende «7+» kategorien. Dette burde, alt annet like, tilsa at avkortningen for ny kategori «7-15» blir lavere enn for eksisterende kategori «7+». Dette synes ikke hensyntatt i endringsforslaget.

Innføring av øvre grense for samlet pantssettelse av OMF/Covered Bonds

Norges Bank foreslår å innføre en begrensning av hvor mye av den samlede pantsatte porteføljen som kan utgjøres av OMF/Covered Bonds. Grensen er foreslått satt til 70%, alternativt begrenses låneadgangen til 70% av en pantsatt portefølje som kun består av OMF/Covered Bonds.

Det virker ikke urimelig at Norges Bank ønsker å begrense sin risiko ved å gi insentiver til en mer diversifisert portefølje av pantsatte verdipapirer. Finans Norge vil likevel påpeke at OMF/Covered Bonds er verdipapirer med fortrinnsrett i en dedikert sikkerhetsmasse av eiendeler, hvilket gir god sikkerhet for Norges Bank. OMF/Covered bonds har dessuten historisk sett erfart lavere volatilitet, høyere likviditet og vært et attraktivt instrument i perioder med markedsure, relativt til andre verdipapirer.

Sikkerhetsmassen i OMF-foretak internasjonalt kan bestå av ulike typer eiendeler med ulik grad av diversifisering og geografisk eksponering, men vil typisk ha en overvekt av lån med pant i bolig. I Norge består sikkerhetsmassen i OMF-foretakene i all hovedsak av lån med pant i bolig.

Det synes å være uklart om det er instrumenttypen OMF/Covered bonds (i betydningen denne typen sikrede instrumenter utstedt av både norske og utenlandske utstedere) eller boliglånseksponering generelt, både i Norge og i andre land, Norges Bank ønsker å diversifisere seg bort fra. Etter vår vurdering synes det å være noe vidtrekkende å inkludere både utenlandske (covered bonds) og nasjonale OMF i beskrivningen ettersom den underliggende eksponeringen vil være ulik. Som nevnt har OMF/Covered bonds (norske og utenlandske) vist seg å være en av de instrumenttypene som har vært mest bestandig gjennom ulike større historiske markedsførstyrrelser. I den grad man ved endringene i retningslinjene for sikkerhet for lån i Norges Bank ønsker å begrense f.eks. krysseierskap blant norske banker (jf. omtale i brevet til Finans Norge), synes insentiver til å redusere investering i covered bonds utstedt av utenlandske utstedere som et lite hensiktsmessig virkemiddel.

I den grad de foreslåtte innstrammingene i retningslinjene medfører at enkelte aktører ikke lenger kun kan basere seg på å pantsette instrumenter som er registrert i VPS, men må benytte internasjonale verdipapirer, vil dette medføre økt kostnad og ressursbruk for banker som ikke allerede har konto hos noen av de aktuelle internasjonale verdipapirsentralene.

Utvidelse av godkjente kredittvurderingsbyråer

I høringsbrevet stiller Norges Bank seg positive til ønsket fra bankene om å akseptere flere kredittvurderingsbyråer. Det vises til at dette vil kunne gi fordeler som bedret priskonkurranse mellom byråene (og dermed lavere kostnader for de involverte) og bidra til å øke pantssettelse av kredittvurderte verdipapirer. På denne bakgrunn har man valgt å akseptere kredittvurderinger fra Scope.

Finans Norge støtter forslaget om å akseptere flere kredittvurderingsbyråer. Etter vår vurdering er det på generelt grunnlag ønskelig med flest mulig aktører til fordel for det norske markedet og derigjennom oppnå de gevinstene som Norges Bank omtaler i høringsbrevet. Dette gjelder særlig som følge av forslaget om fjerning av fritak for kredittvurdering for OMF utstedt i norske kroner av norske kredittforetak.

Etter hva vi er kjent med gjennomfører Norges Bank en vurdering av ratingbyråer med flere års mellomrom. Slik vi ser det ville det være fordelaktig om kriteriene for en slik vurdering er kjent for aktørene og at vurderingsprosessen gjennomføres med fast frekvens, f.eks. årlig. Det er verdt å merke seg at dekningsgraden for ratingbyråene kan endre seg relativt mye på kort tid. Videre er effekten av en aksept fra Norges Bank av betydning for muligheten til å oppnå økt dekningsgrad for aktuelle kredittvurderingsbyrå. Tilsvarende vil det være krevende å oppnå høy dekning uten først å ha fått godkjenning fra Norges Bank. Økt konkurranse blant kredittvurderingsbyråene vil kunne bidra til at informasjonsnivået i det norske kredittmarkedet bedres med de fordeler dette medfører både for investorer, utstedere og andre aktører.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Erik Johansen
Direktør
Bank og kapitalmarked

Joar Johnsen
Analysesjef
Bank og kapitalmarked